

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1730

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Jolma, Mirjami			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Koulutuksen vaikutus talouskasvuun kehitysmaissa - teorian ja empirian ristiriita			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-09-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 109
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Neoklassisten ja endogeenisen kasvun talouskasvuteorioiden mukaan inhimillinen pääoma ja koulutus vaikuttavat positiivisesti talouskasvuun. Kuitenkaan monissa kehitysmaissa tapahtuneen koulutussijoitusten nopean kasvun ja talouskasvun välillä ei ole useissa uusissa empiirisissä tutkimuksissa havaittu positiivista yhteyttä. Maakohtaista vaihtelua löytyy, mutta kaikkiaan tilastoaineiston ja teorian välillä vallitsee ristiriita. Tässä tutkielmassa käydään ensin läpi koulutuksen ja talouskasvun yhdistävää teoriataustaa sekä aiheesta tehtyjä empiirisiä tutkimuksia. Tämän jälkeen etsitään syitä havaittuun ristiriitaan. Lopuksi on käytännön esimerkkinä Vietnam, jossa toteutettiin vuosina 1986-1996 laaja talouskasvun kiihdyttämiseen tähdännyt koulutusjärjestelmän uudistus.</p> <p>Selityshdotuksia empiiristen tulosten ja teorian väliselle ristiriidalle on useita. Tuloksiin on vaikuttanut käytettävissä olleiden kehitysmaita koskevien tilastojen epäluotettavuus, puutteellisuus ja tilastollisten aikasarjojen lyhyys. Myös odotukset koulutuksen vaikutuksesta, erityisesti sen nopeudesta, ovat olleet epärealistisia.</p> <p>Tutkielmassa kiinnitetään erityisesti huomiota pitkän aikavälin tarkastelun vähäisyyteen tutkimuksissa, sillä koulutussijoitusten todellinen tuotto näkyy vasta pitkällä aikavälillä. Osassa empiirisiä tutkimuksia on havaittu, että inhimillisen pääoman rajatuotto riippuu positiivisesti jo olemassaolevasta inhimillisen pääoman varannosta. Teoreettisena selityksenä tälle ilmiölle esitetään Azariadis ja Drazenin malli, jossa koulutuksen positiivisilla ulkoisvaikutuksilla on kynnysominaisuus. Ennenkuin riittävä inhimillisen pääoman alkuvaranto on saavutettu ei koulutus tuota mallissa talouskasvua. Kynnystason saavutettuaan koulutuksen vaikutus on merkittävä.</p> <p>Kaikki koulutussijoitukset eivät kuitenkaan johda kehitysmaata kohti inhimillisen pääoman teoreettista kynnysarvoa edes pitkällä aikavälillä. Koulutussijoitusten tuotto riippuu myös koulutuksen laadusta ja kohdentamisesta sekä yhteiskunnallisista olosuhteista. Koska koulutuksen laatu riippuu läheisesti käytettävissä olevista varoista, köyhissä maissa oleellisin kysymys on koulutuksen oikea kohdentaminen.</p> <p>Koulutuksen jakautumisen ja kohdentamisen merkitystä tarkastellaan ensin yleisesti Judsonin koulutuksen "kultakaivosmallin" perusteella, ja sitten köyhien ja naisten koulutukseen liittyvien erityisominaisuuksien mukaan. Koulutuksen jakautuminen on harvoin optimaalista. Erityisesti köyhät ja naiset jäävät kehitysmaissa usein aliedustetuiksi koulutusjärjestelmässä. Koulutussijoitusten tuoton maksimoiminen edellyttää lisäksi vakaata yhteiskuntarakennetta.</p> <p>Vietnamissa toteutetut uudistukset koskivat pääosin koulutuksen rahoitusta. Julkisen rahoituksen painopisteen siirtäminen perusasteen koulutuksesta ylemmille koulutusasteille johti lyhyellä aikavälillä eriarvoisuuden kasvuun väestöryhmien välillä ja korkeasti koulutettujen ylitarjontaan kehittymättömillä markkinoilla. Talouskasvuvaikutukset näkyvät vasta tulevaisuudessa.</p> <p>Kirjallisuuskatsaustyypisen tutkielman tärkeimpinä lähteinä: Azariadis ja Drazen (1990), Judson (1998) ja Pritchett (1996)</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords koulutus talouskasvu kehitysmaat			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			